

2. A hitoktatás struktúrája

A Római Katolikus Egyház szervezeti felépítését - struktúráját, mint minden intézmény esetében a szervezet célja határozza meg. A cél a krisztusi küldetés teljesítésén alapszik: "Tegyetek tanítványommá minden népet!" (Mt. 28,19). Strukturális felépítésének alapeleme szintén krisztusi indíttatású "Péter, te köszikla vagy, és én néked adom a Mennyek Országának kulcsait." Működési sajátosságát a személyes felelősségvállalás határozza meg, a szervezet céljának elérése érdekében.

Felelősségi szintek:

(1) Világegyház – pápai,	(4) Egyházmegye – püspöki,
(2) Ország – prímási,	(5) Esperesség – esperesi,
(3) Regionális – érseki,	(6) Plébánia – plébánosi.

Szervezetelméleti szempontból duális szervezetnek tekintendő, vagyis meghatározza egy elsődleges (primer) struktúra, amelyre ráépül egy másodlagos (szekunder) struktúra:

- elsődleges struktúra az egyházi hatóság

Apostoli Szentszék, MKPK - Magyar Katolikus Püspöki Kar,

- másodlagos struktúra az egyházmegyei hatóságok

Egyházmegyei Püspökségek, Plébánia hivatalok.

Szervezeti formák és vezetés 2001. Dobák Miklós

„... létezik egy meghatározott munkamegosztási, hatásköri és koordinációs elvek alapján működő elsődleges (primer) struktúra, amelyre ráépül egy másodlagos (szekunder) struktúra. Ilyen értelemben egy úgynevezett duális szervezet jön létre.” (92. oldal)

Az Egyház felépítésének sokat emlegetett hierarchikussága nem zárja ki a döntési jogkörök megfelelő szinthez kötődő átruházását, a cél érdekében megfelelő módszerek helyi alkalmazását.

Az Európa Tanács tevékenysége és eredményei 1998.

„A szubszidiaritás elve szerint minden döntést azon a lehető legalacsonyabb szinten kell meghozni, ahol az optimális informáltság, a döntési felelősség és a döntések hatásainak következményei a legjobban láthatóak és érvényesíthetők. „

Hitoktatási szempontból vizsgálva az Egyház szervezeti struktúráját, a hitoktató a másodlagos szekunder struktúra tagjaként teljesíti feladatát. Azonban kapcsolata nem

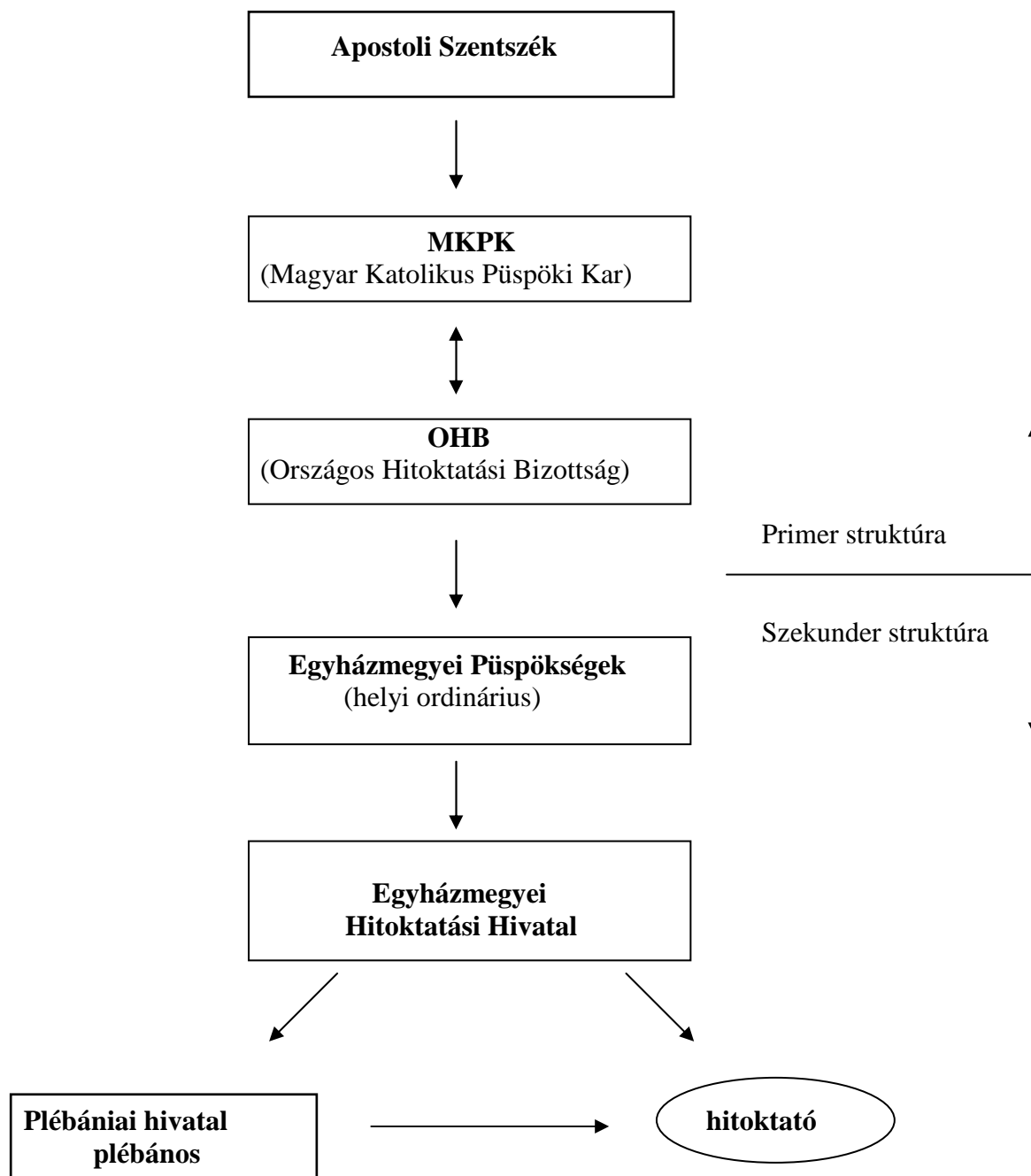
kizárólagos funkcionális feladatellátás alapján épül ki, hiszen nem csupán a plébánia céljait követő helyi alkalmazott, hanem a Püspöki Kar hitoktatási irányelveinek megvalósításáért felelős megyéspüspök nevezi ki (plébánosi ajánlás alapján) - vagyis az egyházi célok megvalósításának helyi szolgálatában áll. E struktúrális felépítés hivatott biztosítani az irányelveknek megfelelő hitoktatói megbízatásokat, az ellenőrizhetetlenség, a bázisérdekszolgálat kialakulásának elkerülése érdekében.

Egyházi Törvénykönyv

804.kán.-1.§: *A katolikus vallási oktatás és nevelés az **egyházi hatóság irányítása alá tartozik**, bármilyen iskolában vagy bármilyen tömegtájékoztatási eszköz útján történjék is. A kérdésben általános szabályokat kiadni a püspöki konferenciák feladata, a tevékenység rendezése és felügyelete pedig a megyéspüspökre tartozik.*

775.kán.-3. §: *A **püspöki konferencia mellett hitoktatási hivatal létesíthető**, melynek fő feladata, hogy az egyes egyházmegyéknek segítséget nyújtson a hitoktatás terén.*

805.kán.: *A **helyi ordinárius joga**, hogy egyházmegyéjében kinevezze vagy jóváhagyja a hitoktatókat, továbbá hogy - ha vallási vagy erkölcsi szempontból szükséges - elmozdítsa őket, vagy elmozdításukat követelje.*

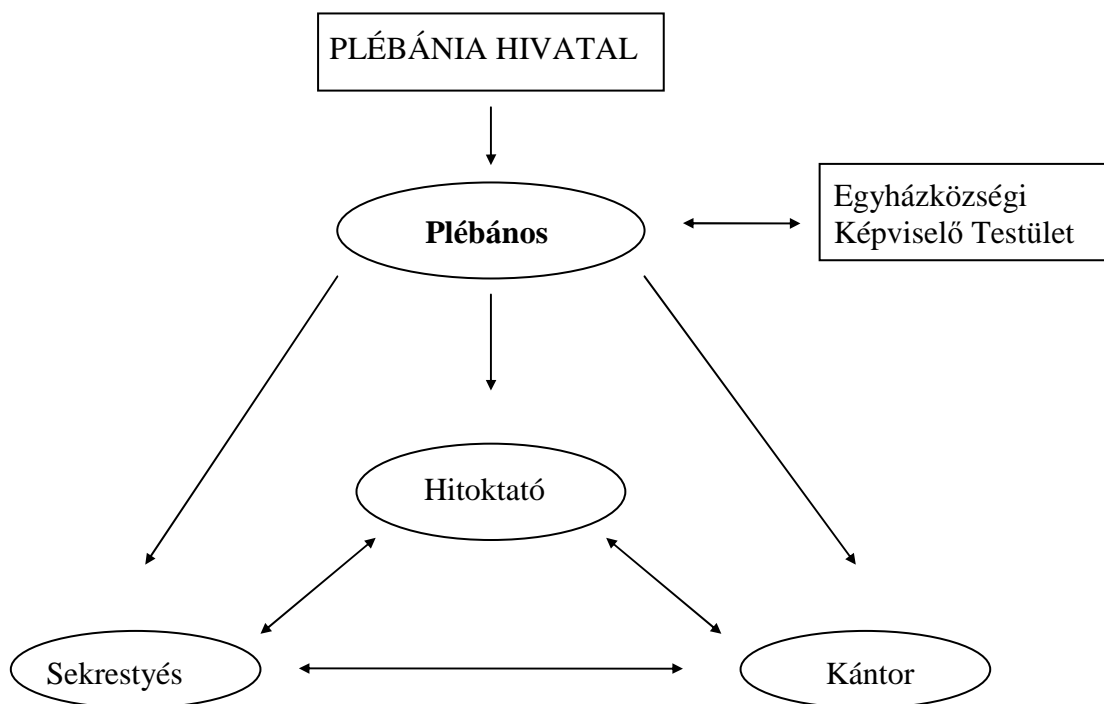
*Hitoktató az egyházi struktúrában**Egyházi Törvénykönyv*

776.kán.: A **plébános hivatalánál fogva** köteles gondoskodni a felnőttek, a fiatalok és a gyermekek hitbéli képzéséről. Ebből a célból **vegye igénybe** a plébániára beosztott klerikusoknak, a megszentelt élet intézményeinek és az apostoli élet társaságai tagjainak közreműködését, tekintetbe véve az egyes intézmények jellegét, továbbá a világi krisztushívők, **főként a hitoktatók munkáját**. Mindezek a személyek, hacsak törvényes akadály nem gátolja őket ne tagadják meg a készséges közreműködést. A családi hitoktatásban pedig, melyről a 774.kán.2. §-ában van szó, a plébános mozdítsa elő és támogassa a szülők munkáját.

777.kán.: A **plébános** a megyéspüspöktől megállapított szabályok figyelembevételével különösen gondoskodják a következőkről:

1. hogy **megfelelő hitoktatás** készítse elő a szentségek kiszolgáltatását;
2. hogy a gyermekeket kellő időn át tartó hitoktatással megfelelően felkészítsék az első gyónásra, az első áldozásra és a bérmlásra;
3. hogy a gyerekek az első áldozás után bőségesebb és mélyebb hittani képzést kapjanak
4. hogy amennyire állapotuk lehetővé teszi, a testi és szellemi fogyatékosok is hitoktatásban részesüljenek;
5. hogy a fiatalok és a felnőttek hitét különféle formában és különféle kezdeményezések révén erősítsék, világosabbá tegyék és fejlesszék.

A plébánia hivatal struktúrája - Egy hitoktató esetén

Az első példaként felvázolt esetben a hitoktató közvetlen kapcsolatban áll elsősorban a plébánossal, felé tartozik a hitoktatási feladatok ellátásában alkalmazott pedagógiai és módszertani tájékoztatóval, beszámolóval. A hitoktatás módjának és minőségének ellenőrzése elsősorban a plébános hatásköre. Továbbá a hitoktató ellenőrzését végezhetik az egyházmegyei Hitoktatási Felügyelőség hitoktatási szakértői.

A hitoktató kapcsolatban áll a templomi hittanórák és hittanosokkal kapcsolatos ünnepek megszervezése érdekében a sekrestyéssel, tovább a kántorral. Közvetlen irányítási jogosultságuk egymás felé egyik esetben sincs, a kölcsönös jóindulatú kapcsolat kialakítása szükséges.

Amennyiben egy plébániához több hitoktató tartozik szükség van hitoktatási koordinátor kinevezésére, akinek feladata a hitoktatási egység megteremtése és fenntartása (a közös cél, az éves munkaterv, az együttműködés, a kapcsolattartás és a szervezési feladatok ellátásának érdekében).

A plébánia hivatal struktúrája - Több hitoktató esetén

